

Budai Központi Kerületi Bíróság

Az ügy száma:
9.P.21.305/2020/17.

Az I. rendű felperes:

A II. rendű felperes:

A felperesek képviselője:
Kerekes és Társai Ügyvédi Iroda (1154 Budapest, Órjára tér 5., ügyintéző: dr. Ölveczky István ügyvéd)

Az alperes:
Raiffeisen Bank Zrt. (1054 Budapest, Akadémia u. 6.)

Az alperes képviselője:
Pintér és Szabó Ügyvédi Iroda (6721 Szeged, Teleki u. 5., ügyintéző: dr. Szabó Tamás ügyvéd)

A per tárgya:
végrehajtás megszüntetése

Í t é l e t

- [1] A bíróság a Balla Zoltán önálló bírósági végrehajtó előtt 7.V.2729/2013 és 7.V.2730/2013 számon foganatosított végrehajtásokat megszünteti.
- [2] A bíróság kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű felperes és a II. rendű felperes mint egyetemleges jogosultak részére 400.000 (négy százezer) forint perköltséget.
- [3] A bíróság kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a Magyar Államnak külön felhívásra 5.000.000 (ötmillió) forint illetéket.
- [4] Az ítélet ellen a kézbesítéstől számított 15 napon belül fellebbezésnek van helye, melyet a Fővárosi Törvényszéknek címezve a Budai Központi Kerületi Bíróságon lehet elektronikus

úton benyújtani.

- [5] A felek kérhetik a fellebbezés tárgyaláson kívül történő elbírálását. Amennyiben a fellebbezés csak a perköltség viselésére vagy összegére, illetve a meg nem fizetett illeték megfizetésére vonatkozik, a teljesítési határidővel kapcsolatos, vagy csak az ítélet indokolása ellen irányul a fellebbezést a Fővárosi Törvényszék tárgyaláson kívül bírálja el, a felek kérhetik fellebbezési tárgyalás tartását.

I n d o k o l á s

Tényállás

- [6] Az alperes mint hitelező és Sarkadi Katalin mint adós között 2008. szeptember 9. napján deviza alapú kölcsönszerződés jött létre.
- [7] A szerződés I.1. pontja alapján az alperes 191.332,57 CHF összegben nyilvántartott 28.300.000 forint kölcsönt folyósított az adós részére. A kölcsönszerződés II. pontja szerint a kölcsön futamideje 300 hónap, a törlesztés kezdő időpontja 2008. október 09. napja, lejáratá 2033. szeptember 09. napja. A hitelbírálati díj 676,09 CHF, mely 152,26 Ft/CHF árfolyamon 100.000,- Ft; a fedezet ellenőrzési díj 20,28 CHF, mely 152,26 Ft/CHF árfolyamon 3.000,- Ft; a havi törlesztőrészlet 1.219,92 CHF, mely 152,26 Ft/CHF árfolyamon 185.745,- Ft; a havi kezelési költség 0,- CHF; a havi törlesztőrészlet és kezelési költség konverziós díja 1.858,- Ft; a havonta a folyósításkori feltételeknek megfelelően fizetendő teljes összeg 187.603,- Ft. Az ügyleti kamat 5,89%; a kezelési költség havonta, illetve évente 0%; a törlesztési konverziós díj 1%; a teljes hiteldíj mutató (THM) 8,12%.
- A THM számításnál figyelembe nem vett díjak és költségek a következők: részleges-, ill. teljes előtörlesztési díj: 35.000,- Ft ill. 60.000,- Ft; szerződésmódosítási díj a fennálló tőketartozás 2%-a, de legalább 20.000,- Ft, legfeljebb 100.000,- Ft; különjárási díj 3.500,- Ft; felszólító levél költsége: 200,- Ft/levél; fedezetmódosítási díj a fennálló tartozás 1%-a, de legalább 10.000,- Ft, legfeljebb 50.000,- Ft; külön igazolás díja 1.000,- Ft/igazolás; külön kivonatnyomtatás díja: 1.000,- Ft/kivonat; a kölcsönszerződés megkötéséhez szükséges, fedezetként szolgáló ingatlanra vonatkozó lakásbiztosítás várható havi díja 0,- Ft; továbbá a jelzálogbejegyzés díja 12.000,- Ft/ingatlan.
- A III.1. pont szerint a felek 6 hónapos kamatperiódusban állapodtak meg, amelynek ideje alatt a kölcsönre megállapított ügyleti kamat, kezelési költség és konverziós díj mértéke változatlan. A kölcsönszerződésre megállapított fenti kondíciók az első kamatperiódusra érvényesek.
- A III.2. pont értelmében az alperes a kölcsönösszeg után a fent rögzített mértékű – a szerződéskötés napján hatályos Lakossági Kondíciós Lista alapján megállapított – változtatható mértékű ügyleti kamatot számít fel, amelynek mértékét annuitásos kamatszámítással állapítja meg.
- A III.3. pont alapján az alperes a kölcsönösszeg után egyszeri, fent rögzített mértékű hitelbírálati díjat és fedezet ellenőrzési díjat számít fel, a III.4. pont szerint pedig az adós a futamidő alatt havonta köteles a folyósított kölcsönből minden második kamatperiódus lejártakor fennálló tőketartozás után a fent meghatározott mértékű kezelési költséget fizetni. A kezelési költség mértékét az alperes jogosult egyoldalúan módosítani.
- A III.5. pont szerint az adós köteles a folyósított kölcsönösszeg után a folyósítás időpontjában, továbbá a futamidő alatt havonta, a havi törlesztő részlet és kezelési költség összege után a fent meghatározott konverziós díjat fizetni, amelynek mértékét az alperes jogosult egyoldalúan módosítani.

A III.7. pont értelmében a THM kiszámítása során az alperes a forintban teljesített fizetéseket és a megkötés napján érvényes devizaárfolyamot vette alapul.

A III.6. pont kimondja, hogy a THM számítása során figyelembe nem vett egyéb költségek, díjak meghatározását és várható összegét a Kondíciós Lista tartalmazza.

Az V.2. pont szerint a havi törlesztő részlet, a kezelési költséggel és a konverziós díjjal együtt forint pénznemben, a folyósítás hónapját követő hónaptól kezdődően minden hónapban a kölcsön folyósítás napjával megegyező naptári napon esedékes. Amennyiben a törlesztés napja nem banki munkanap, a törlesztés a megelőző banki munkanapon esedékes.

Az V.4. pont szerint a havi törlesztő részlet esedékességének a napján a lakossági ügyfelekre érvényes, a havi törlesztőrészlet esedékességét kettő banki munkanappal megelőzően az esedékesség napjára az alperes által a lakossági deviza alapú hitelügyletekre vonatkozóan külön meghatározott forint/svájci frank deviza eladási árfolyam alapján az alperes a havi törlesztőrészlet és kezelési költség forintban kifejezett összegét svájci frankra váltja át. Az alperes a havi törlesztő részlet svájci frank összege és a kölcsönszerződés II. pontjában, valamint az V.5. pontja alapján az Értesítő Levélben svájci frank pénznemben rögzített havi törlesztő részlet összege közötti különbözetet a forint/svájci frank árfolyam változásának megfelelően az adós alperessel szemben fennálló tőketartozása terhére vagy javára számolja el.

Az V.5. pont értelmében az alperes az V.4. pontra, valamint a forint/svájci frank időközi árfolyam változására, a kamatperiódus leteltét követő 15 napon belül Értesítő Levelet küld az adós részére, melyben rögzíti az adott kamatperiódusra érvényes ügyleti kamat alapján számított forintban és svájci frankban kifejezett havi törlesztő részlet, kezelési költség, konverziós díj összegét, továbbá az adott kamatperiódusra érvényes forint/svájci frank deviza eladási árfolyamot is. Ezen árfolyam a megelőző kamatperiódusban utoljára esedékes havi törlesztőrészlet esedékességét kettő banki munkanappal megelőzően az esedékesség napjára az alperes által a lakossági deviza alapú hitelügyletekhez külön meghatározott forint/svájci frank deviza eladási árfolyam. Az adós és az alperes az Értesítő levelet a szerződés módosításának tekintik.

A VIII.6. pontban az adós kijelentette, hogy a szerződéssel kapcsolatos tájékoztatást a szükséges és elégséges mértékben az alperestől megkapta, tisztában van az ügylet esetleges kockázataival, így különösen azzal, hogy az adott deviza magyar forinttal szembeni árfolyam alakulása a szerződés forintban történő visszafizetésének terheit egyaránt növelheti és csökkentheti. Az adós az esetleges árfolyamvesztéseket is figyelembe véve képes a fizetési kötelezettségeinek maradéktalan és pontos teljesítésére.

A IX.1. pont szerint a kölcsönszerződés mellékletét képezi az alperes hatályos Kondíciós Listája. Az adós kijelentette, hogy a Kondíciós Lista hatályos szövegéről és feltételeiről a szerződés aláírást megelőzően tájékozódott és azokat elfogadta.

A IX. 2. pont értelmében a szerződésben nem szabályozott kérdések tekintetében az alperes Lakossági Üzletszabályzata és Általános Üzleti Feltételei, az ily módon sem szabályozott kérdések tekintetében a magyar jog rendelkezései megfelelően irányadók. Az adós a szerződés aláírásával kijelentette, hogy az alperes Lakossági Üzletszabályzatát és Általános Üzleti Feltételeit átvette, azokat áttanulmányozta, az azokban foglaltakat magára nézve kötelezőnek elismeri.

[8] Az I. rendű felperes és a II. rendű felperes 2008. szeptember 9-én Készfizető kezési nyilatkozatot írtak alá, melyben kijelentették, hogy a perbeli kölcsönszerződés egy példányát átvették, elolvasták, annak tartalmát, rendelkezéseit megismerték és tudomásul vették. A felperesek a nyilatkozatban készfizető kezességet vállaltak az adósnak a kölcsönszerződésből származó összes fennálló tartozása, 191.332,57 CHF tőke és járulékaik megfizetéséért. A nyilatkozat szerint az ott nem szabályozott kérdésekben a Polgári

törvénykönyv, a Raiffeisen Bank Zrt. Általános Üzleti Feltételei, valamint a pénzforgalomról és bankhitelről szóló jogszabályok irányadók.

- [9] 2008. szeptember 9-én az adós és a felperesek a fentieknek megfelelő, dr. Gosztanyi Júlia közjegyző által K11060-0/4308/2008/4/O számon közokiratba foglalt tartozáselismerő nyilatkozatot tettek.
A tartozáselismerő nyilatkozatban a felperesek tudomásul vették, hogy fizetési kötelezettségük nem teljesítése, illetve a törlesztő részletek késedelmes teljesítése, vagy az alperes felmondása esetén az alperes a közjegyzői okiratba foglalt követelés bírósági végrehajtását kezdeményezheti, ha a követelés, illetve a részletfizetés teljesítési határideje lejárt.
- [10] Az alperes kérelmére dr. Gosztanyi Júlia közjegyző 2013. december 3. napján az I. r. felperes vonatkozásában 11060/Ü/4933/2013 számon, a II. r. felperes vonatkozásában 11060/Ü/4934/2013 számon végrehajtási záradékkal látta el a tartozáselismerő nyilatkozatot. A végrehajtást az I. r. felperessel szemben 007.V.2730/2013 számon, a II. r. felperessel szemben 007.V.2729/2013 számon Balla Zoltán önálló bírósági végrehajtó foganatosítja.
- [11] Az alperes az adósságot a 2015. április 27-én kelt levelében tájékoztatta arról, hogy a 2014. évi XL. törvény (DH2 tv.) 6. §-ában előírt elszámolási kötelezettségének eleget tett, és a fogyasztói követelésből levonásra került 39.413,16 CHF tisztességtelenül felszámított összeg, az elszámolás felülvizsgált.
- [12] Az elsőfokú bíróság 17.P.I.24.493/2015/15. számú ítéletével a keresetet elutasította, kötelezte a felpereseket egyetemlegesen, hogy 15 napon belül fizessenek meg az alperes részére 635.000,- Ft perköltséget, valamint hogy fizessenek meg a Magyar Állam részére 1.500.000,- Ft forint illetéket a Nemzeti Adó- és Vámhivatal külön felhívására.
- [13] A másodfokú bíróság az ítéletet 42.Pf.635.772/2016/5. számú ítéletével részben megváltoztatta és mellőzte a felperesek illeték megfizetésére kötelezését, megállapította, hogy a le nem rótt 3.000.000 forint kereseti illetéket az állam viseli, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta, kötelezte a felpereseket, hogy 15 napon belül fizessenek meg az alperesnek személyenként 127.000-127.000 forint másodfokú perköltséget, és megállapította, hogy a le nem rótt 5.000.000 forint fellebbezési illetéket az állam viseli.
- [14] A Kúria Pfv.I.20.311/2019/18. számú végzésével a jogerős ítéletet az elsőfokú bíróság ítéletére is kiterjedően hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra, új határozat hozatalára utasította. A felülvizsgálati eljárási költséget a felperesek részére 200.000 forintban, az alperes részére 200.000 forintban, a felperesek költségmentessége folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket 3.500.000 forintban állapította meg.
A Kúria megállapította, hogy a perbeli deviza alapú kölcsönszerződés a 2014. évi XXXVIII. tv. (DH1. tv.) 1. § (1) bekezdése alapján a DH törvények hatálya alá tartozik, a jogalkotó a DH törvényekkel az egyedileg meg nem tárgyalt árfolyamrészről és egyoldalú szerződésmódosításról szóló rendelkezés semmisségét állapította meg és annak következményeit rendezte. Megállapította, hogy az általános szerződési feltételek – így a Kondíciós Lista, a Lakossági Üzletszabályzat és az Általános Üzleti Feltételek – a szerződés részévé váltak. Rögzítette, hogy a felek a lényeges szerződési feltételekben, így a kölcsön és a törlesztő részletek összegében megállapodtak. A perbeli kölcsönszerződés annak tárgyát mind a kirovó, mind a lerovó összegben pontosan meghatározta, a szerződés alapján a kölcsön összege egyértelmű volt.

A másodfokú bírósággal egyezően állapította meg, hogy a felperesek alaptalanul hivatkoztak a kölcsönszerződés rHpt. 213. § (1) bekezdés b)-e) pontjai szerinti érvénytelenségére is.

A Kúria döntése szerint az alperes a Vht. 23/C. § (1) és (2) bekezdésén alapuló igényérvényesítésre az adós szerződésszegése miatti felmondásra tekintettel jogosult volt, a közjegyzői tanúsítvány és a végrehajtási záradék törvénysértő kiállítására vonatkozó felperesi álláspont nem helytálló. A felperesek alaptalanul sérelmezték azt is, hogy a Kondíciós Listát és az Üzletszabályzatot nem foglalták közokiratba.

Az árfolyamkockázat viseléséről nyújtott tájékoztatás kapcsán kifejtette, hogy sem a Hpt.-ből, sem a Ptk.-ból nem vezethető le olyan értelmezés, miszerint a pénzügyi intézmény tájékoztatási kötelezettségének a szerződésben nem, kizárólag külön nyilatkozat formájában tehetett eleget. Hangsúlyozta, hogy az a körülmény, hogy a bank az ügyletkötést megelőzően az adósok teljesítőképességének mértékét esetleg nem megfelelően mérte fel, nem jelenti egyszersmind azt is, hogy az árfolyamváltozás valós tartalmáról nem adott világos és érthető tájékoztatást. Ezért a hitelképesség vizsgálatából az árfolyamkockázatról nyújtott tájékoztatás elégtelenségére nem vonható következtetés, közvetlen összefüggés hiányában a hitelvizsgálatot illető igazságügyi könyvszakértői bizonyításnak nincs helye.

Adott ügyben azonban lényeges körülménynek tekintette, hogy a felperesek az adós fizetési kötelezettségének teljesítésért a kölcsönszerződés elválaszthatatlan részét képező külön nyilatkozatban vállaltak készfizető kezességet, valamint zálogkötelezettséget, a magánokirat formájú nyilatkozatok viszont nem, kizárólag az annak alapján közjegyző előtt tett tartozáselismerő nyilatkozat került a per irataihoz. A felperesek közokiratban foglalt nyilatkozata alapján – amelyben kijelentették, hogy a kölcsönszerződés rendelkezéseit megismerték, tudomásul vették – megállapítható, hogy a kölcsönszerződés VIII/6. pontja szerinti kockázatfeltárás tartalma rájuk is vonatkozik, ugyanakkor nem tisztázott, hogy ezt meghaladóan kaptak-e írásban további, ha igen, milyen tartalmú tájékoztatást. A Kúria hangsúlyozta, hogy a rHpt. 203. § (4) és (5) bekezdésében előírt tájékoztatás megtörténtét, ehhez kapcsolódóan az árfolyamkockázat kiterhelésének esetleges tisztességtelenségét a kezes és zálogkötelezett felperesek szempontjából szükséges megvizsgálni.

Erre tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra, új határozat hozatalára utasította, azzal, hogy a kölcsönszerződés létrejöttével, az érvénytelenségével kapcsolatos, az előzőek szerint helytálló ítéleti megállapítások – az árfolyamkockázat viseléséről szóló kikötés tisztességtelenségének kivételével – a megismételt eljárásban már nem tehetők vitássá.

A kereset és az alperes védekezése

[15] A felperesek fenntartott kereseti kérelmében kérték, hogy a bíróság az I. r. felperes vonatkozásában a 11060/Ü/4933/2013 számon dr. Gosztanyi Júlia közjegyző által 2013. december 3. napján kibocsátott végrehajtási záradék alapján dr. Császtai Ferenc önálló bírósági végrehajtó által 007.V.2729/2013 számon foganatosított végrehajtást, valamint a II. r. felperes vonatkozásában a 11060/Ü/4934/2013 számon dr. Gosztanyi Júlia közjegyző által 2013. december 3. napján kibocsátott végrehajtási záradék alapján dr. Császtai Ferenc önálló bírósági végrehajtó által 007.V.2730/2013 számon foganatosított végrehajtást a Pp. 369. § a) pontja alapján szüntesse meg, mert a követelés érvényesen nem jött létre, továbbá kötelezze az alperest perköltségük viselésére. Perköltségként a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-a szerinti Áfával növelt összegű ügyvédi munkadíjra tartottak igényt.

[16] Előadták, hogy az alperes, mint hitelező és Sarkadi Katalin, mint adós között 2008. szeptember 09. napján RUMZ-A01L2H-01 számú devizaalapú fogyasztói kölcsönszerzés jött

létre, a felperesek készfizető kezesség vállalása mellett. Az adós és a felperesek 2008. szeptember 9. napján dr. Gosztonyi Júlia közjegyző által K11060-0/4308/2008/4/O. számon közokiratba foglalt tartozáselismerő nyilatkozatot tettek.

- [17] A felperesek szerint a szerződés semmis a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (Hpt.) 213. § (1) bek. a)-e) pontjaiba, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 205. § (2) bekezdésébe, 209. § (1) bekezdésébe, valamint – a Hpt. 210. § (1) bekezdésére és a Hpt. 47. § (1)-(2) bekezdéseire figyelemmel – a Ptk. 217. § (1) bekezdésébe ütközés miatt.
- [18] A felperesek szerint a szerződés a Hpt. 213. § (1) bekezdés a) pontjába ütközik, mert nem egyértelmű, hogy a kölcsön összege 191.332,57 CHF vagy 28.300.000,- Ft; b) pontjába ütközik, mivel nem tartalmazza a kötelezően előírt folyószámlanyitási, -vezetési és a kölcsön teljesítésével kapcsolatos forgalmi díjakat, továbbá az ingatlan értékbecslés díját; c) pontjába ütközik, mert a teljes hiteldíj mutató (THM) nem tartalmazza az összes kamatot, költséget, járulékokat; d) pontjába ütközik, mivel nincs meghatározva, hogy az alperes milyen külső események hatására változtathat a devizaárfolyamon, kamaton és költségen, továbbá az alperes több vonatkozó árfolyamot is jegyez egy adott napon és nincs meghatározva, hogy ezek közül melyik irányadó; valamint az e) pontjába ütközik, mivel az árfolyamképzés szabatos meghatározása hiányában a törlesztő részlet pontosan nem meghatározható.
- [19] A felperesek arra is hivatkoztak, hogy a szerződés a Ptk. 205. § (2) bekezdésébe ütközik, mivel a felek nem állapodtak meg az alábbi, a Hpt. 210. § (1) és (3) bekezdése, valamint 213. § (1) bekezdése lényegesnek minősített kérdésekben: kölcsönösszeg és törlesztő részletek összege forintban és devizában (mert túlhatározott), árfolyamrész, valóságos THM és annak részletezése éves százalékban, teljes futamidőre számított összes költség, valamint egyoldalú szerződés módosítás feltételei, ez utóbbiak közül külön kiemelve az árfolyamkockázat korlátok nélküli átterhelését. Az akaratgyezettség hiányzik az Üzletszabályzat, Hirdetmény és más irat vonatkozásában is, mivel a felperesek a szerződés aláírásakor ezeket nem ismerték, így akaratuk sem terjedhetett ki rájuk.
- [20] A felperesek előadták, hogy tisztességtelen és ezért a Ptk. 209. § (1) bekezdésében ütközik az a szerződéses feltétel, mely szerint az alperes az esedékesség napját kettő banki munkanappal megelőzően az esedékesség napjára alkalmazott HUF/CHF deviza eladási árfolyam alapján a havi törlesztő részlet és kezelési költség forintban kifejezett összegét svájci frankba váltja át. E fordulat nem szabatos, a szerződés pedig nem határozza meg az árfolyamképzés szabályait. Emiatt az a kikötés is tisztességtelen, mely szerint az alperes a kölcsön utolsó kamatperiódusára érvényes HUF/CHF deviza eladási árfolyamot jogosult az előzőekben megállapított árfolyamtól eltérően meghatározni. A felperesek szerint az is tisztességtelen, hogy a bank nem tájékoztatta a felpereseket az árfolyam- és kamatkockázat korlátlanúságáról. A felperesek hivatkoztak még a hitelbírálati díj, továbbá a havi törlesztő részlet és kezelési költség konverziós díjának tisztességtelenségére is, mivel szerintük ezek szolgáltatás nélküli díjak.
- [21] Hivatkoztak a Ptk. 217. § (1) bekezdése szerinti alakiság megsértésére is, mert a Hpt. 210. § (1), (2) és (3) bekezdésére figyelemmel az alperes részéről nem történt meg a Hpt. 47. § (1) és (2) bekezdéseinek megfelelő aláírás, továbbá a szerződéshez kapcsolódó üzletszabályzatok, hirdetmények eredeti aláírás hiányában nem váltak a szerződés részévé.
- [22] Előadták, hogy a végrehajtási záradékok kiállításának jogellenesen történt, mert a záradékolás a

[29] Az alperes szerint a perbeli kölcsönszerződés a DH1 és DH2 tv.-ek hatálya alá tartozik, az ott megjelölt árfolyamrés és egyoldalú szerződésmódosítási jog tehát a szerződés részévé vált. Az alperes arra hivatkozott, hogy az e feltételek tisztességességének megállapítása iránti pert elveszítette, ezért azok tisztességtelennek tekintendők. Az alperes által az adós részére megküldött (s címéről postai „nem kereste” jelzéssel visszaérkezett) elszámolás felülvizsgáltnak minősül, amelynek tényét, illetve a tartozás annak megfelelő csökkenését maga az alperes jelentette be a végrehajtónál.

[30] A felperesek által megjelölt érvénytelenségi okokkal kapcsolatban előadta, hogy azok még megalapozottságuk esetén is csak a szerződés részleges érvénytelenségéhez vezetnének, amely a végrehajtás megszüntetésére nem adhat okot.

A bíróság döntése és jogi indokai

[31] A bíróság a tényállást a felek előadása, S. J., V. Zs. és Dr. H. A. tanúk vallomása, a Császtói Ferenc önálló bírósági végrehajtó által beterjesztett végrehajtási iratok és a becsatolt okiratok alapján állapította meg.

[32] A Polgári Perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 369.§ a). pontja alapján a végrehajtási záradékkal ellátott okirattal és a vele egy tekintet alá eső végrehajtható okirattal elrendelt végrehajtás megszüntetése és korlátozása iránt pert akkor lehet indítani, ha a végrehajtani kívánt követelés érvényesen nem jött létre.

[33] A felek között a szerződés aláírásakor hatályos 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 523. § (1) bekezdése szerinti kölcsönszerződés jött létre, mely alapján a pénzügyi intézet vagy más hitelező köteles meghatározott pénzüsszeget az adós rendelkezésére bocsátani, az adós pedig köteles a kölcsön összegét a szerződés szerint visszafizetni.

[34] A Kúria megállapította, hogy a perbeli deviza alapú kölcsönszerződés a 2014. évi XXXVIII. tv. (DH1. tv.) 1. § (1) bekezdése alapján a DH törvények hatálya alá tartozik, hogy az általános szerződési feltételek – így a Kondíciós Lista, a Lakossági Üzletszabályzat és az Általános Üzleti Feltételek – a szerződés részévé váltak, a felek a lényeges szerződési feltételekben, így a kölcsön és a törlesztő részletek összegében megállapodtak, a kölcsön összege egyértelmű volt, a szerződés a törlesztő részlet összegében tartalmazta a felek szerződéses akaratát, nem lehet megalapozottan arra hivatkozni, hogy a szerződés létre sem jött, továbbá, hogy a felperesek alaptalanul hivatkoztak a kölcsönszerződés rHpt. 213. § (1) bekezdés b)-e) pontjai szerinti érvénytelenségére is. A Kúria döntése szerint a közjegyzői tanúsítvány és a végrehajtási záradék törvénysértő kiállítására vonatkozó felperesi álláspont nem helytálló, a felperesek alaptalanul sérelmezték azt is, hogy a Kondíciós Listát és az Üzletszabályzatot nem foglalták közokiratba. A Kúria döntése szerint a kölcsönszerződés létrejöttével, az érvénytelenségével kapcsolatos helytálló ítéleti megállapítások – az árfolyamkockázat viseléséről szóló kikötés tisztességtelenségének kivételével – a megismételt eljárásban már nem tehetők vitássá.

[35] A felperesek a megismételt eljárásban hivatkoztak arra, hogy a közjegyző a tartozáselismerő nyilatkozatot tartalmazó közjegyzői okiratot nem olvasta fel. A bíróság az árfolyamkockázat viseléséről szóló kikötés tisztességtelenségének és a közjegyzői okirat felolvasásának kivételével a felperes további hivatkozásait újra nem vizsgálta.

[36] A bíróság elutasította a per tárgyalásnak felfüggesztésére irányuló felperesi kérelmeket az

Európai Bíróság előtt C-609/19. és C-932/19. számú előzetes döntéshozatali eljárások befejeződéséig. Az alperes ellenezte a felfüggesztést.

- [37] A C-609/19. számú eljárás alapjául szolgáló előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés egyrészt, hogy a 93/13. irányelv 4. cikkelyének (2) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy az megköveteli, hogy egy külföldi devizában nyilvántartott, és a hazai devizában törlesztendő kölcsönszerződés feltételeinek világosságát és érthetőségét a szerződés megkötésekor fennálló, az előre látható gazdasági környezetre, a jelen esetben a 2007-2009 közötti időszak gazdasági nehézségeinek az árfolyamváltozásokat érintő következményeire hivatkozva értékelje, figyelembe véve a hivatásos hitelező szakértelmét, ismeretét és jóhiszeműségét. Az előterjesztett kérdés másrészt arra irányult, hogy egy külföldi devizában nyilvántartott és hazai devizában törlesztendő kölcsönszerződés feltételeinek világosságát és érthetőségét annak vizsgálata révén értékeljék, hogy a szakértelemmel és ismerettel rendelkező hivatásos hitelező közölte a fogyasztóval a különösen számszaki, kizárólag objektív és elvont információkat, amelyek nem veszik figyelembe a gazdasági környezetet, amelynek hatása lehet az árfolyamváltozásra.
- [38] A Győri Ítéletábrla a Pf.III.20.189/2018/10. számú végzésével előzetes döntéshozatali eljárást kezdeményezett abban a kérdésben, hogy ellentétes-e a 93/13/EGK. Irányelv 6. cikk (1) bekezdésével a nemzeti jognak az a szabálya, mely a fogyasztói kölcsönszerződésben – az egyedileg megtárgyalt szerződési feltétel kivételével – semmisnek nyilvánítja azt a kikötést, amely szerint a pénzügyi intézmény a kölcsön-, illetve lízingtárgy megvásárlásához nyújtott finanszírozási összeg folyósítására a vételi, a tartozás törlesztésére pedig az eladási vagy egyébként a folyósításkor meghatározott árfolyamtól eltérő típusú árfolyam alkalmazását rendeli, és e semmis kikötés helyébe a folyósítás és a törlesztés tekintetében egyaránt a nemzeti bank hivatalos devizaárfolyamának alkalmazására irányuló rendelkezést lépteti anélkül, hogy számításba venné, hogy a fogyasztót e rendelkezés valóban különösen káros következményektől óvja-e meg, illetve nem teszi a fogyasztó számára lehetővé arra vonatkozó szándéka kinyilvánítását sem, hogy igényt tart-e a jogszabály szerinti védelemre. Az eljárás az Európai Unió Bíróság előtt C-932/19. számon van folyamatban.
- [39] A Pp. 152.§ (2) bekezdése értelmében a bíróság a per tárgyalását akkor is felfüggesztheti, ha a per eldöntése olyan előzetes kérdés elbírálásától függ, amelynek tárgyában más polgári per, vagy a bíróság hatáskörébe tartozó más polgári eljárás már folyamatban van. A bíróság megállapította, hogy a fenti eljárásokban felmerült kérdések eldöntése nem tekinthető jelen perben előkérdésnek, a jelen megismételt eljárásban a bíróság az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás megfelelőségét vizsgálhatta, mely vizsgálat a hatályos magyar és Európai Uniói jogszabályok, és a már rendelkezésre álló EUB döntések alapján elvégezhető volt, ezért a felfüggesztés iránti kérelmet elutasította.
- [40] A bíróság vizsgálta a végrehajtás alapjául szolgáló közokiratot kiállító közjegyző eljárását, tekintettel a felperesek azon állítására, hogy a közjegyző az okiratot nem olvasta fel. Az 1991. évi XLI. törvény 120. § (1) bekezdése alapján a közjegyzői okirat elkészítése alkalmával a közjegyző kötelessége, hogy a) meggyőződjék a fél ügyleti képességéről és jogosultságáról, továbbá valódi szándékáról, b) tájékoztassa a felet a jogügylet lényegéről és jogi következményeiről, c) világosan és egyértelműen írásba foglalja a fél nyilatkozatait, d) felolvassa a közjegyzői okiratot a fél előtt, e) meggyőződjék arról, hogy a közjegyzői okiratban foglaltak megfelelnek a fél akaratának. A 129. § alapján a közjegyzői okiratnak tartalmaznia kell a) az eljárás helyét, évét, hónapját és napját, b) a közjegyző családi és utónevét, továbbá székhelyét, c) a felek, az azonossági és az

ügyleti tanúk, a bizalmi személy, valamint a tolmács családi és utónevét, d) a jogügylet tartalmát, utalva az esetleges meghatalmazásra vagy más mellékletre, feltéve hogy ezek a közjegyzői okirathoz nincsenek hozzáfűzve, e) a közjegyzői okirat felolvasásának, illetve az ezt helyettesítő eljárásnak a megtörténtét, vagy a felolvasás mellőzésének tényét és a feleknek ezt indítványozó nyilatkozatát, f) azt, hogy a fél a közjegyzői okiratban foglaltakat az akaratával megegyezőnek találta, g) a felek az azonossági és az ügyleti tanúk, a bizalmi személy, valamint a tolmács aláírását vagy kézjegyét, h) a közjegyző aláírását és bélyegző lenyomatát.

[41] A bíróság felperesi indítványra meghallgatta a tartozáselismerő nyilatkozat közokiratba foglalásánál közreműködő Dr. Hutás Andrea közjegyzőhelyettesét. A tanú a konkrét ügyletre nem emlékezett, az általános gyakorlatról tudott nyilatkozni. Vallomásában kifejtette, hogy a közokiratot minden esetben felolvasta, elmagyarázta, nem fordult elő olyan, hogy erre akár idő hiányában ne került volna sor. A tartozáselismerő nyilatkozat tartalmazza a felolvasás tényét. A bíróságnak a rendelkezésre álló iratokra tekintettel kételye nem merült fel, hogy a közjegyző eljárása és az általa készített okirat a jogszabály rendelkezéseinek felolvasás hiánya miatt ne felelt volna meg.

[42] A bíróság vizsgálta az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás tartalmát, valamint hogy a felperesek mint kezesek milyen tájékoztatást kaptak.

[43] A Kúria Pfv.I.20.311/2019/18. számú végzésében tett alábbi megállapításai irányadók. Sem a Hpt.-ből, sem a Ptk.-ból nem vezethető le olyan értelmezés, miszerint a pénzügyi intézmény tájékoztatási kötelezettségének a szerződésben nem, kizárólag külön nyilatkozat formájában tehetett eleget. Az a körülmény, hogy a bank az ügyletkötést megelőzően az adósok teljesítőképességének mértékét esetleg nem megfelelően mérte fel, nem jelenti egyszersmind azt is, hogy az árfolyamváltozás valós tartalmáról nem adott világos és érthető tájékoztatást. Ezért a hitelképesség vizsgálatából az árfolyamkockázatról nyújtott tájékoztatás elégtelenségére nem vonható következtetés, közvetlen összefüggés hiányában a hitelvizsgálatot illető igazságügyi könyvszakértői bizonyításnak nincs helye. A Kúria mellett működő, a DH törvények hatálya alá tartozó szerződések érvénytelenségével kapcsolatos perekkel foglalkozó Konzultációs Testület ülésének vitaanyaga az információs önrendelkezési jogról szóló és információs szabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (Infotv.) 27. § (5) bekezdése értelmében a keletkezésétől számított tíz évig nem nyilvános, a vitaanyagban szereplő adatok megismerését – az adat megismeréséhez és a megismerhetőség kizárásához fűződő közérdek súlyának mérlegelésével – az azt kezelő szerv vezetője engedélyezi. Tekintettel arra, hogy a Kúria felülvizsgálati ügyben eljáró tanácsa az adatok kezelőjének nem tekinthető (Infotv. 3. § 9. pont), a felperesek indítványának sem adhatott helyt, ezért mellőzte a vitaanyag beszerzését. Az elsőfokú bíróság a felperesek bizonyítási indítványát „a Kúria belső anyagának a per részévé tételére” erre figyelemmel mellőzte.

[44] A kölcsönszerződés VIII/6. pontja tartalmazza az árfolyamkockázati tájékoztatást. Ebben az adós kijelentette, hogy a szerződéssel kapcsolatos tájékoztatást a szükséges és elégséges mértékben az alperestől megkapta, tisztában van az ügylet esetleges kockázataival, így különösen azzal, hogy az adott deviza magyar forinttal szembeni árfolyam alakulása a szerződés forintban történő visszafizetésének terheit egyaránt növelheti és csökkentheti. Az adós az esetleges árfolyamvesztéséget is figyelembe véve képes a fizetési kötelezettségeinek maradéktalan és pontos teljesítésére. A felperesek a kezesi nyilatkozatban kijelentették, hogy a kölcsönszerződés egy példányát átvették, elolvasták, annak tartalmát, rendelkezéseit megismerték és tudomásul vették, így a fenti tájékoztató a felperesekre is vonatkozik. Az alperes csatolt egy külön Tájékoztatót a Raiffeisen Bank deviza alapú lakossági hiteleinek

árfolyam- és egyéb kockázatairól elnevezésű dokumentumot. A külön tájékoztatón nem szerepel sem az adós sem a felperesek aláírása, nincs nyoma a rendelkezésre álló iratokban, hogy azok átadásra kerültek. A felperesek személyes meghallgatásuk során nem emlékeztek a külön tájékoztatóra. Sipos Judit tanú a konkrét ügyletre nem emlékezett, az általános gyakorlatról tudott vallomást tenni. Nem emlékezett, hogy volt-e a perbeli ügyletnél külön árfolyamkockázati tájékoztató, vagy a szerződésben volt a tájékoztatás. Nem emlékezett, hogy a perben becsatolt árfolyamkockázati tájékoztatót adták-e át, amikor külön tájékoztató volt. A tanú megerősítette, hogy nem hangzott el a leírtaktól eltérő tájékoztatás, vagy olyan, hogy a törlesztőrészlet változásnak van felső határa.

V. Zs. tanú sem emlékezett a konkrét ügyletre. A becsatolt tájékoztató felismerte, akként nyilatkozott, hogy ilyen tájékoztatót adtak át általában az adósnak egy példányt, akkor is ha a szerződésben volt tájékoztatás, és annak tartalmát szóban is ismertették. A szóbeli ismertetéskor a kezesek is jelen voltak. Állítása szerint nem hangozhatott el olyan tájékoztatás, hogy csak meghatározott mértékkel emelkedhet a törlesztőrészlet vagy a tartozás összege.

A bíróság megállapította, hogy az alperes az árfolyamkockázatról a tájékoztatást bizonyítottan a szerződés VIII/6. pontjában tette meg, ettől eltérő szóbeli tájékoztatás a rendelkezésre álló adatok alapján nem történt sem az adós sem a kezesek vonatkozásában. A bíróság a szerződés VIII/6. pontjának tartalmát vizsgálta.

[45] A Hpt. 203. § (1) szerint a pénzügyi intézmény egyértelműen és közérthetően köteles ügyfeleit, illetve jövőbeni ügyfeleit a pénzügyi intézmény által nyújtott szolgáltatások igénybevételének feltételeiről, valamint e feltételek módosulásáról tájékoztatni.

A 209. § (4) bekezdése alapján az általános szerződési feltétel és a fogyasztói szerződésben egyedileg meg nem tárgyalta feltétel tisztességtelenségét önmagában az is megalapozza, ha a feltétel nem világos vagy nem érthető.

A 209/A. § (2) bekezdés szerint fogyasztói szerződésben az általános szerződési feltételként a szerződés részévé váló, továbbá a fogyasztóval szerződő fél által egyoldalúan, előre meghatározott és egyedileg meg nem tárgyalta tisztességtelen kikötés semmis. A semmisségre csak a fogyasztó érdekében lehet hivatkozni.

A 6/2013. sz. PJE határozat 3. pontja szerint a pénzügyi intézményt a jogszabály alapján terhelő tájékoztatási kötelezettségnek ki kellett terjednie az árfolyamváltozás lehetőségére, és arra, hogy annak milyen hatása van a törlesztőrészletekre. A tájékoztatási kötelezettség nem terjedhetett ki az árfolyamváltozás mértékére.

A perbeli szerződés fogyasztói szerződésnek minősül, ezért az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatónak meg kellett felelnie a 93/13/EGK irányelv 4. cikk (2) bekezdésében foglalt világos és érthető megfogalmazás követelményének is. Az irányelvben foglalt követelmény értelmezésére az Európai Unió Bírósága jogosult, ez az értelmezés az árfolyamkockázattal kapcsolatban a C-186/16., a C-51/17. sz. és C-227/18. sz. alatti döntésekben jelent meg, ezért az abban foglaltakat is figyelembe kellett venni.

A C-186/16. sz. alatti döntéssel egyezően a C-51/17. számú ítéletben is kimondta az unió bírósága, hogy a 93/13 irányelv 4. cikkének (2) bekezdését akként kell értelmezni, hogy az a követelmény, amely szerint a szerződési feltételeket világosan és érthetően kell megfogalmazni, arra kötelezi a pénzügyi intézményeket, hogy elegendő tájékoztatást nyújtsanak a kölcsönfelvevők számára ahhoz, hogy ez utóbbiak tájékozott és megalapozott döntéseket hozhassanak. E tekintetben e követelmény magában foglalja, hogy az általánosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó ne csupán azt legyen képes felismerni, hogy a nemzeti fizetőeszköz a kölcsön nyilvántartásba vétele szerinti devizához képest leértékelődhet, hanem értékelni kell tudnia egy ilyen feltételnek a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt – esetlegesen jelentős – gazdasági következményeit is.

[46] A szerződés szövegéből a felperesek számára is egyértelmű kellett, hogy legyen, hogy az árfolyamváltozás hatásait az adós viseli. A tájékoztatásból azonban nem tűnik ki, hogy felhívták a fogyasztó figyelmét arra, hogy a forint jelentős árfolyamgyengülése is előfordulhat, ami a fogyasztó által fizetendő törlesztőrészeket jelentősen megemelheti, a fogyasztót gazdaságilag nehéz helyzetbe hozhatja, ezért a tájékoztatás nem felel meg a 2/2004. PJE határozat 1. pontjában foglaltaknak, illetve az EUB joggyakorlata által kimunkált követelményeknek (BH2020.151.)

A bíróság megjegyzi, hogy az alperes által csatolt külön tájékoztató sem felel meg a fenti követelménynek.

A fenti szerződéses rendelkezés sérti a világosság és érthetőség elvét figyelemmel a 93/13/EKG irányelv 6 cikk (1) bekezdésére is, tisztességtelen, ezért az alperes követelése alapjául szolgáló szerződés semmis.

[47] A bíróság megállapította, hogy a végrehajtani kívánt követelés nem jött létre érvényesen, ezért a végrehajtás megszüntetésének van helye. A fentiekre tekintettel a bíróság a rendelkező részben foglaltak szerint határozott.

A perköltség, perorvoslati tájékoztatás jogi indokai

[48] A bíróság a perköltség viseléséről a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján határozott és kötelezte a pervesztes alperest a 32/2003. (VIII. 22.) IM. rendelet 3. § (1) bekezdés a.) pontja és a (6) bekezdés alapján a kifejtett ügyvédi tevékenységet értékelve mérlegeléssel megállapított 200.000 összegű ügyvédi munkadíj, valamint a 200.000,- Ft felülvizsgálati eljárásban felmerült ügyvédi munkadíj megfizetésére.

[49] Az 1.500.000,- Ft elsőfokú eljárási illeték és 3.500.000,- Ft felülvizsgálati illeték viselésére vonatkozó rendelkezés a 6/1986 (VI.26.) IM rendelet 13.§-án alapul.

[50] A bíróság Pp. 370/A. § (6) bekezdése alapján a meg nem térült végrehajtási költségekre vonatkozó rendelkezést mellőzte, tekintettel arra, hogy a végrehajtó tájékoztatása szerint nem volt meg nem térült végrehajtási költség.

[51] A fellebbezési jogosultság a Pp. 233.§-án alapul.

Budapest, 2020. szeptember 30.

dr. Oláh Éva Rita s.k.
bíró